Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

RWS BEDRIJFSINFORMATIE

Kader Financieel Management voor projecten

Datum	6 april 2017
Status	Definitief

Colofon

Uitgegeven door	Afdeling projectbeheersing GPO & PPO
Informatie	Martin van Goozen GPO (06-50419263) Melvin van de Coterlet GPO (06-21581990) Ysbrand Galama PPO (06-15370819)
Datum	6 april 2017
Status	Definitief
Versienummer	4.1

Vaststelling		
Akkoord Afdelingshoofd GPO Projectbeheersing (opdrachtgever opstellen kader):	Dhr. H.J.A. Vendel	Datum: 06-04-17
Akkoord Voorzitter expertgroep Projectbeheersing:	Dhr. G. Jansen	Datum: 10.04.17
Vastgesteld Proceseigenaar WWAO Projectbeheersing:	Dhr. E. Withaar	Datum: 13-4-'17

Inhoud

Inleiding—7

1 Budget & projectopdracht—8
1.1.1 Vastgestelde projectopdracht EISPB-0009—8
1.1.2 Budgetreeksen in opdrachtbrieven EISPB-0010—8
1.1.3 Verwerking IBOI EISPB-0011—8
1.1.4 Overeenkomsten met derden EISPB-0012—9
1.1.5 Gezamenlijke uitbesteding/aanbesteding EISPB-0013—9
1.1.6 Garantstellingen EISPB-0014—9

2 Financiële prognoses & raming—10
2.1 Jaarprognoses—10
2.1.1 Actuele meerjarenprognoses EISPB-0005—10
2.1.2 Realistische prognose EISPB-0002—10
2.1.3 Prognose benoemde risico's (voorzien-onvoorzien) EISPB-0001—10
2.1.4 Prognose onbenoemde risico's (onvoorzien-onvoorzien) EISPB-0003—11
2.1.5 Prognose indexering contracten EISPB-0006—11
2.1.6 Meerjarenprognoses bij T2 EISPB-0004—11
2.1.7 Concept Budgetreeks (CBR) EISPB-0015—11
2.1.8 Versterkt kasmanagement einde jaar EISPB-0035—12
2.1.9 Toepassen werkwijzer kosten—12
2.1.10 Raming bij MIRT beslismomenten EISPB-0034—12
2.2 Life Cycle Costs (LCC)—12
2.2.1 LCC Raming EISPB-0007—12
2.2.2 B&O budgetten toekomstig en nieuw areaal EISPB-0008—12
2.3 Prognose Eindstand (PE)—12
2.3.1 Actuele prognose eindstand EISPB-0032—12
2.3.2 Opbouw prognose eindstand EISPB-0016—13
2.3.3 Probabilistische planning EISPB-0017—13
2.3.4 Passend risicodossier in de prognose eindstand EISPB-0018—13
2.3.5 Prognose eindstand in T-gesprek EISPB-0019—13

3 Financiële administratie—14
3.1.1 Systeem financiële administratie EISPB-0020—14
3.1.2 Inrichten SAP EISPB-0021—14
3.1.3 Bronsystemen op orde EISPB-0022—14
3.1.4 Functiescheiding en mandaat EISPB-0023—14
3.1.5 Vastleggen indexering EISPB-0024—15
3.1.6 Prestatieverklaringen EISPB-0025—15
3.1.7 Ontvangsten en opbrengsten EISPB-0026—15
3.1.8 Eindejaarsactiviteiten EISPB-0027—16

4 Financiële rapportages & Verantwoording—17
4.1.1 Toelichtingen in T-rapportages EISPB-0028—17
4.1.2 Opdrachtgever informeren bij bijstellen raming en/of prognose-eindstand EISPB-0029—17
4.1.3 Rapportage in T-gesprek EISPB-0030—17
4.1.4 Opdrachtgever informeren bij wijzigen jaarprognose(s) EISPB-0031—17

Bijlage A Relatie met kaders en handreikingen—18

Bijlage B Versiebeheer Kader FM voor projecten—19

Bijlage C Geparkeerde issues—20

Inleiding

In koers 2020 is één van de zeven speerpunten: "Uitgangspunten van ons werk". Om dit speerpunt te bereiken moeten we in 2020 weten wat van ons verwacht wordt in de werkprocessen op de projecten. Een van de werkprocessen die op projecten altijd een prominente rol invult is het financieel management. Om eenduidige en adequate financiële informatie over de projecten te verkrijgen is dit kader geschreven.

Binnen RWS bestaan er meerdere kaders en handreikingen met betrekking tot financieel management. Denk hierbij aan de kaders SAP op Orde en Prognose-Eindstand en de handreikingen financieel management, LCC en diverse SAP handleidingen. Over het algemeen gaan deze kaders en handreikingen uitgebreid in op de wijze waarop producten tot stand dienen te komen (het "hoe"). Met de komst van de uitbestedingen van projectbeheersing komt steeds meer de vraag waaraan voldaan moet worden (het "wat"). Daarnaast vraagt koers 2020 om een eenduidige werkwijze te hebben en te werken als één organisatie.

Dit kader is geschreven om kaders/eisen te stellen aan het vakgebied financieel management op de projecten, die beschrijven waaraan voldaan moet worden (het "wat"). Het overkoepelend doel is om de financiële informatie in de bronsystemen tijdig en actueel te hebben. Deze informatie vormt immers de basis voor de begrotingscyclus en de verantwoording richting ministerie en Tweede Kamer.

Het kader is tot stand gekomen door het huidige palet aan kaders, handreikingen en aanschrijvingen te analyseren op wat daarin geëist wordt. Dit kader is daarmee een representatie van wat er al is vastgelegd in de verschillende kaders en handreikingen.

De doelstelling voor dit kader is dat dit het enige kader is binnen het vakgebied financieel management voor projecten. Dat betekent dat na vaststelling van dit kader de overige, bestaande kaders aangepast moeten worden aangepast tot een handreiking of komen te vervallen.

Leeswijzer
Alle eisen zijn onderverdeeld in een viertal categorieën. Deze categorieën vormen de hoofdstukken van dit kader zijn als volgt benoemd:

1. Budget & projectopdracht;
2. Financiële prognoses & raming;
3. Financiële administratie.
4. Financiële rapportage & verantwoording;

Per hoofdstuk zijn de eisen beschreven. Dit zijn de eisen waaraan de projecten een invulling moeten geven. Wanneer er taken/acties zijn voor andere organisatieonderdelen is dit expliciet vermeld. Onder elke eis is aangegeven waar deze van toepassing op is.

In de bijlagen zijn de relaties met de overige bestaande kaders en handreikingen, het versiebeheer van het kader en de geparkeerde onderwerpen opgenomen.

Voor de begrippen is gebruik gemaakt van de begrippenlijst van de handreiking financieel management.

1 Budget & projectopdracht

1.1.1 Vastgestelde projectopdracht EISPB-0009

Titel	Vastgestelde projectopdracht	**#**	EISPB-0009
Tekst	Er moet een vastgestelde projectopdracht liggen waarin is vastgesteld wat het taakstellend budget is voor het project. Daarbij geldt dat: a. Voor GVKA projecten: dit is vastgelegd in het scopeformulier; b. Voor BLS projecten: dit is vastgelegd in een Project Opdracht Formulier (POF); c. Voor projecten met zowel GVKA als BLS financieringsbronnen: dit is vastgelegd in of het scopeformulier of een Project Opdracht Formulier (POF); d. Voor CIV projecten: dit is vastgelegd in een opdrachtbrief.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

1.1.2 Budgetreeksen in opdrachtbrieven EISPB-0010

Titel	Budgetreeksen in opdrachtbrieven	**#**	EISPB-0010
Tekst	In de opdrachtbrief van het project dienen de budgetreeksen, zowel de huidige vigerende budgetreeksen als de nieuwe benodigde budgetreeksen, te zijn opgenomen. In de brieven vanuit het project om een projectopdracht vast te laten stellen moeten deze al zijn opgenomen. De budgetreeksen die opgenomen dienen te worden zijn: a. Uitgaven/kosten reeks: gebaseerd op de uitgaven GVKA/kosten BLS zoals opgenomen in planversie 5; b. Verplichtingenreeks: alleen voor GVKA projecten, gebaseerd op de prognose zoals opgenomen in planversie 5V; c. Ontvangsten: Alleen voor GVKA projecten, gebaseerd op de prognose zoals opgenomen in planversie 5; d. Opbrengsten: Alleen voor BLS projecten, gebaseerd op de prognose zoals opgenomen in planversie 5.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

1.1.3 Verwerking IBOI EISPB-0011

Titel	Verwerking IBOI	**#**	EISPB-0011
Tekst	De IBOI dient jaarlijks te worden verwerkt in de financiële administratie van het project op het moment dat deze bekend wordt gemaakt door de bestuurstaf (afgekort BS). Daarbij geldt dat: a. De IBOI dient te worden gecontroleerd op de juistheid (IBOI percentage over het resterende budget); b. De IBOI dient te worden verwerkt in de eerstvolgende herziening van de projectopdracht; c. De IBOI dient te worden opgenomen in de projectendatabase als scopewijziging tot het moment dat de projectopdracht wordt herzien.		
Van toepassing op	GVKA		

1.1.4 Overeenkomsten met derden EISPB-0012

Titel	Overeenkomsten met derden	**#**	EISPB-0012
Tekst	Indien er overeenkomsten met derden worden gesloten met financiële consequenties voor het project moeten die of: a. Passen binnen het budget van de projectopdracht indien de overeenkomst reeds onderdeel is van de scope; b. Verwerkt worden met de eerstvolgende herziening van de projectopdracht indien de overeenkomst nog geen onderdeel uitmaakt van de projectscope; c. Bij elke overeenkomst met ontvangsten/opbrengsten dient een BTW advies aanwezig te zijn.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

1.1.5 Gezamenlijke uitbesteding/aanbesteding EISPB-0013

Titel	Gezamenlijke uitbesteding/aanbesteding	**#**	EISPB-0013
Tekst	Indien projecten gezamenlijk een aanbesteding/uitbesteding doen en hiervoor een apart P-nummer/S-nummer aan maken dan blijft het hiernaartoe gealloceerde budget deel uitmaken van de scope van het hoofdproject.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

1.1.6 Garantstellingen EISPB-0014

Titel	Garantstellingen	**#**	EISPB-0014
Tekst	Garantstellingen dienden te worden opgenomen in de projectopdracht. Daarbij geldt dat garantstellingen geen budget is, maar een toezegging dat aanvullend budget onder specifieke voorwaarden beschikbaar wordt gesteld.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

2 Financiële prognoses & raming

2.1 Jaarprognoses

2.1.1 Actuele meerjarenprognoses EISPB-0005

Titel	Actuele meerjarenprognoses	**#**	EISPB-0005
Tekst	Eind van elke maand (uiterlijk 1 dag vóór de laatste werkdag van de maand) zijn de meerjarenprognoses actueel en in SAP verwerkt. Dat wil zeggen dat elke significante verandering in de werkelijkheid (hogere of lagere prognose, nieuw/gewijzigd contract met de opdrachtnemer, vertraging of versnelling van de uitvoering) in SAP is vastgelegd. Dit geldt voor alle prognoses (zowel per jaar als totaal): a. Uitgaven GVKA/kosten BLS (planversie 5); b. Verplichtingen GVKA (planversie 5V); c. Ontvangsten GVKA/Opbrengsten BLS (planversie 5); d. Bandbreedte op de prognose voor dit jaar én de 2 volgende jaren (planversie 6O en 6B) voor de uitgaven GVKA, Ontvangsten GVKA én kosten BLS; e. Alleen voor GVKA: Prognose van het gereserveerde budget voor zowel uitgaven (planversie GG) als verplichtingen (GGV). Indien het budget nog niet vrijgegeven is (in de regel: project heeft nog geen uitvoeringsbesluit) spreken we van gereserveerd budget. In dat geval dient de prognose voor het gereserveerde budget op deze planversies gezet te worden en nog niet op de reguliere planversies 5 en 5V.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

2.1.2 Realistische prognose EISPB-0002

Titel	Realistische prognose	**#**	EISPB-0002
Tekst	De prognoses conform EISPB-0005 moeten zo realistisch mogelijk worden opgegeven. Daarbij geldt: a. Planversie 5/5V:dit is de meest realistische prognose waarbij de kans op onderuitputting even groot is als de kans op overuitputting; b. Planversie 6O: de ondergrens van de prognose; dat wil zeggen alle zekere (95-100% zeker) betalingen van dat jaar; c. Planversie 6B: de bovengrens van de prognose: de meest realistische prognose als genoemd onder a) + alle onzeker betalingen van dat jaar.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

2.1.3 Prognose benoemde risico's (voorzien-onvoorzien) EISPB-0001

Titel	Prognose benoemde risico's (voorzien-onvoorzien)	**#**	EISPB-0001
Tekst	De prognose van het Voorzien-onvoorzien moet in de jaren geplaatst worden waarin het risico kan leiden tot betaling. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de doorlooptijd tussen optreden risico en werkelijke betaling/kosten van het risico.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

2.1.4 Prognose onbenoemde risico's (onvoorzien-onvoorzien) EISPB-0003

Titel	Prognose onbenoemde risico's (onvoorzien-onvoorzien)	**#**	EISPB-0003
Tekst	Onbenoemde risico's (Onvoorzien-onvoorzien) in de prognose, zowel uitgaven/kosten als verplichtingen, worden aan het einde van het project gezet. Indien het project eindigt tussen nu en 3 jaar wordt het in het jaar daarna gezet om zo te voorkomen dat het in de (Ontwerp)rijksbegroting meegenomen wordt. Indien er zeer goede argumenten zijn waarom het toch in de komende 3 jaar tot uitgaven/kosten/verplichtingen gaat leiden, dan dient dit te zijn afgestemd met de opdrachtgever. Daarbij geldt voor aan DBFM projecten: De prognose van de onbenoemde risico's wordt aan het einde van de realisatiefase geplaatst in het jaar waarin beschikbaarheidsdatum valt.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

2.1.5 Prognose indexering contracten EISPB-0006

Titel	Prognose indexering contracten	**#**	EISPB-0006
Tekst	Er dient een compleet overzicht te zijn van de jaarlijks te indexeren contracten. De prognose van de te indexeren contracten dient jaarlijks geïndexeerd te worden op basis van de afgesproken index uit het contract of, indien het contract nog niet gegund is, op basis van standaard kostenindexering van uit de ramingssystematiek. Daarbij geldt dat: a. het prijspeil van de prognose gelijk is aan prijspeil van het taakstellend budget; b. Een eventueel toekomstig verwacht verschil tussen de contractindexering en IBOI dient als exogeen risico te worden opgenomen in het risicodossier.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

2.1.6 Meerjarenprognoses bij T2 EISPB-0004

Titel	Meerjarenprognoses bij T2	**#**	EISPB-0004
Tekst	De meerjarenprognoses bij T2 dienen expliciet door zowel het projectmanagement team als de opdrachtgever Regio én opdrachtgever GPO/PPO/CIV geaccordeerd te worden in het T2 gesprek. Deze prognose is input voor zowel de najaarsnota (GVKA) van het huidige jaar, de voorjaarsnota/ontwerpbegroting (GVKA) van het komende jaar/de komende jaren en het Managementcontract (GVKA & BLS) van het komend jaar.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

2.1.7 Concept Budgetreeks (CBR) EISPB-0015

Titel	Concept budgetreeks	**#**	EISPB-0015
Tekst	Het vullen van de Concept Budgetreeks (CBR) is de verantwoordelijkheid van de Managementcyclus van de desbetreffende regionale dienst én GPO/PPO/CIV. Deze wordt gevuld op basis van de prognosereeks zoals opgegeven door het project sluitend gemaakt op het taakstellend budget. Daarbij geldt: a. Indien prognose > taakstellend budget: tekort wordt van het laatste jaar afgehaald; b. Indien prognose < taakstellend budget: overschot wordt in het laatste betaaljaar +2 jaar geplaatst (dus stel: laatste betaling in 2018 dan zachte meevaller in 2020) zodat deze (zachte) meevaller apart zichtbaar is.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

2.1.8 Versterkt kasmanagement einde jaar EISPB-0035

Titel	Versterkt kasmanagement einde jaar	**#**	EISPB-0035
Tekst	In het kader van versterkt kasmanagement dient vanaf medio november tot en met eind december de prognose van het huidige jaar wekelijks actueel gehouden te worden. Dit geldt voor uitgaven, kosten, ontvangsten en opbrengsten (planversie 5).		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

2.1.9 Toepassen werkwijzer kosten

Titel	Toepassen Werkwijzer Kosten	**#**	EISPB-0033
Tekst	Indien een raming moet worden opgesteld of bijgewerkt, moet de vigerende versie van de Werkwijzer kosten worden toegepast.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

2.1.10 Raming bij MIRT beslismomenten EISPB-0034

Titel	Toepassen Werkwijzer Kosten	**#**	EISPB-0034
Tekst	Bij in ieder geval elk MIRT beslismoment dient een raming te zijn opgesteld.		
Van toepassing op	GVKA		

2.2 Life Cycle Costs (LCC)

2.2.1 LCC Raming EISPB-0007

Titel	LCC Raming	**#**	EISPB-0007
Tekst	Bij MIRT beslismoment 2 (projectbeslissing) dient er een LCC raming te worden opgesteld en te worden opgenomen in de projectendatabase.		
Van toepassing op	GVKA		

2.2.2 B&O budgetten toekomstig en nieuw areaal EISPB-0008

Titel	B&O budgetten toekomstig en nieuw areaal	**#**	EISPB-0008
Tekst	Bij elk MIRT beslismoment dient een berekening gemaakt te worden door de kostenpool van de B&O budgetten voor toekomstig en bestaand areaal (gemiddelde onderhoudskosten obv P*Q) en deze dienen opgenomen te worden in de projectendatabase en in de aanbiedingsbrief van de projectopdracht.		
Van toepassing op	GVKA		

2.3 Prognose Eindstand (PE)

2.3.1 Actuele prognose eindstand EISPB-0032

Titel	Actuele prognose eindstand	**#**	EISPB-0032
Tekst	De prognose eindstand dient eind van elke maand (uiterlijk 1 dag vóór de laatste werkdag van de maand) actueel te zijn. Met actueel wordt bedoeld dat majeure wijzigingen verwerkt zijn. De prognose eindstand bij T2 dient door zowel het Projectmanagement team als de opdrachtgever Regio én opdrachtgever GPO/PPO/CIV geaccordeerd te worden.		
Van toepassing op	GVKA		

2.3.2 *Opbouw prognose eindstand EISPB-0016*

Titel	Opbouw prognose eindstand	**#**	EISPB-0016
Tekst	De prognose-eindstand wordt als volgt opgebouwd: (1) Gerealiseerde uitgaven, (2) Openstaande bestellingen, (3) Nog te verplichten (basisraming nog te contracteren), (4) Waarde VTW's in behandeling, (5) Waarde voorziene risico's, (6) Waarde onvoorziene risico's.		
Van toepassing op	GVKA		

2.3.3 *Probabilistische planning EISPB-0017*

Vervallen

2.3.4 *Passend risicodossier in de prognose eindstand EISPB-0018*

Titel	Passend risicodossier in de prognose eindstand	**#**	EISPB-0018
Tekst	Bij het opstellen van de prognose-eindstand dient de waarde van het risicodossier (voorziene risico's + onvoorziene risico's) passend te zijn bij het type en de fase van het project.		
Van toepassing op	GVKA		

2.3.5 *Prognose eindstand in T-gesprek EISPB-0019*

Titel	Prognose eindstand in T-gesprek	**#**	EISPB-0019
Tekst	In elk T-gesprek met de opdrachtgever regio en de opdrachtgever GPO/PPO wordt het verschil tussen taakstellend budget en prognose eindstand besproken. In overleg met opdrachtgever Regio en opdrachtgever GPO/PPO wordt bepaald of er sprake is van een substantieel verschil tussen taakstellend budget en prognose-eindstand en of daarvoor een budgetmutatievoorstel middels een scopewijziging moet worden ingediend.		
Van toepassing op	GVKA		

3 Financiële administratie

3.1.1 Systeem financiële administratie EISPB-0020

Titel	Systeem financiële administratie	**#**	EISPB-0020
Tekst	De financiële administratie van alle RWS onderdelen moet in SAP worden ingevoerd en bijgehouden.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

3.1.2 Inrichten SAP EISPB-0021

Titel	Inrichten SAP	**#**	EISPB-0021
Tekst	Bij de start van een project moet in SAP een projectstructuur worden gemaakt. Daarbij geldt: a. Niveau 1 en 2 van SAP zijn vastgestelde niveaus. Alleen in overleg met Corporate Dienst/Bedrijf RWS en opdrachtgever kan dit niveau worden aangepast. Er mogen geen veranderingen aan dit niveau worden aangebracht; b. Niveau 3 en verder mogen naar eigen inzicht worden ingevuld; c. Voor GVKA: Voor ontvangsten wordt een apart WBS element aangemaakt op niveau 2.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

3.1.3 Bronsystemen op orde EISPB-0022

Titel	Bronsystemen op orde	**#**	EISPB-0022
Tekst	Ten behoeve van bronsystemen op orde dienen: a. Contracten en contractwijzigingen binnen één week na ondertekening in SAP te zijn vastgelegd. Waar hiervoor inzet van derden (bijv. Afdeling Inkoop & Contractmanagement) vereist is, dient inspanning te worden geleverd om de bronsystemen z.s.m. door derden op orde te laten brengen; b. Maandelijks de juistheid en volledigheid van de bestellingen en de prognoses te worden gecontroleerd en geactualiseerd.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

3.1.4 Functiescheiding en mandaat EISPB-0023

Titel	Functiescheiding en mandaat	**#**	EISPB-0023
Tekst	In verband met functiescheiding moet aan de volgende eisen worden voldaan (het betreft de formele handeling, niet de administratieve handeling in SAP): a. ATB's moeten door de manager projectbeheersing of de projectmanager worden vrijgegeven (bij CIV door opdrachtgever); b. Alleen een financieel gemandateerde rolhouder mag juridische verplichtingen aangaan; c. Prestatieverklaringen mogen niet worden afgegeven door de rolhouder die de verplichting is aangegaan (4 ogen principe); d. Prestatieverklaringen mogen alleen door de daartoe aangewezen (contract)gemachtigde worden afgegeven.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

3.1.5 Vastleggen indexering EISPB-0024

Titel	Vastleggen indexering	**#**	EISPB-0024
Tekst	Alleen de juridisch afdwingbare indexeringen op de contracten moeten worden vastgelegd in SAP. Daarbij geldt dat: a. bij positieve bedragen de indexering apart wordt vastgelegd ten opzichte van de initiële contractwaarde; b. Bij negatieve bedragen de indexering wordt verrekend met openstaande verplichtingen; c. de vastgelegde indexering wordt jaarlijks bijgesteld naar het prijspeil van het huidige jaar.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

3.1.6 Prestatieverklaringen EISPB-0025

Titel	Prestatieverklaringen	**#**	EISPB-0025
Tekst	Als een prestatie als gevolg van een verplichting geleverd is, dan moet de onderbouwing daarvan opgenomen worden in SAP. Daarbij geldt dat: a. De onderbouwing 7 jaar bewaard moet blijven; b. De prestatieverklaarder verantwoordelijk is voor het beschikbaar houden van de onderbouwing; c. De prestatie in SAP wordt verklaard op het moment dat de prestatie is verricht. Bij ultra-light facturen (< €1.250) geldt dat deze direct worden betaald door CD/FA en dat maandelijks achteraf de facturen door PM wordt geaccordeerd; d. De onderbouwing een zo concreet mogelijke bewijslast bevat van de geleverde prestatie; e. De prestatieverklaarder voert zelf de handeling uit om de prestatie te verklaren in SAP, tenzij de prestatieverklaarder een beroep doet op een ondersteuner om de handeling in SAP te verrichten. Dan geldt dat bij de onderbouwing van de prestatie het formulier prestatie verklaren wordt gehanteerd.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

3.1.7 Ontvangsten en opbrengsten EISPB-0026

Titel	Ontvangsten en opbrengsten	**#**	EISPB-0026
Tekst	Het ontvangstendossier (UDO in SAP) moet gevuld en actueel zijn. Daarbij geldt dat: a. Bij elke overeenkomst met ontvangsten/opbrengsten een BTW advies aanwezig is; b. Indien een project de kosten draagt voor schadeherstel, de ontvangsten ook aan het project moeten worden toegekend. c. er gecontroleerd moet worden of de ontvangen budgetten zijn toegekend aan het projectbudget; d. werkzaamheden voor derden op onderliggend areaal dienen apart in SAP vastgelegd te worden i.v.m. verrekenen BTW.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

3.1.8 Eindejaarsactiviteiten EISPB-0027

Titel	Eindejaarsactiviteiten	**#**	EISPB-0027
Tekst	De eindejaarsactiviteiten zijn binnen het project geborgd. Dit betekent dat; a. Alleen voor BLS: kosten worden genomen in het uitvoeringsjaar waarin de levering gereed is voor gebruik (dienstbaar aan het maatschappelijke verkeer), ook al dient volgens de leveringsvoorwaarden nog aan bepaalde (administratieve) voorschriften te worden voldaan en zal na de eindoplevering de eindtermijn worden afgerekend; b. Alleen voor BLS: alle bestellingen die in het jaar van uitvoering zijn geleverd, uiterlijk de eerste week van januari zijn voorzien van een prestatieverklaring. Voor die leveringen waarbij bewijslast van prestatie plaats vindt in het nieuwe boekjaar, dienen de kosten alsnog ten last van het juiste boekjaar te worden gebracht ('transitorische posten'); c. Alleen voor GVKA: voor betalingen in het huidige jaar dient de factuur voor 15 december te zijn ingediend (exacte datum wordt elk jaar via Bedrijf RWS gecommuniceerd). Indien een factuur op of na 15 december verwacht wordt, moet deze worden aangemeld bij de Corporate Dienst.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

4 Financiële rapportages & Verantwoording

4.1.1 Toelichtingen in T-rapportages EISPB-0028

Titel	Toelichting in T-rapportages	**#**	EISPB-0028
Tekst	Bij elk T-moment (zie aanschrijving opdrachtgever voor exacte datum) dient er een toelichting van de verschillen tussen budget en prognose voor alle in EISPB-0005 genoemde prognoses, in de T-rapportage aanwezig te zijn. Daarbij geldt: • Voor GVKA uitgaven: voor alle verschillen > € 1mln én/of politiek-bestuurlijk relevant; • Voor CIV: Bij afwijkingen van 5% of groter dan 5%; • Voor BLS: Regioafhankelijk. De toelichting dient aan de volgende eisen voldoen: a. Maximaal 2-3 zinnen; b. Leesbaar voor iemand die niet inhoudelijk betrokken is; c. Geef expliciet aan of het een kasschuif, meevaller (hard/zacht), tegenvaller (hard/zacht), scopewijziging of desaldering betreft. Begin je verklaring met deze categorie; d. Niet te veel detail, beperk het tot hoofdlijnen en benoem alleen de 2 à 3 grootste posten; e. Niet verwijzen naar andere documenten.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

4.1.2 Opdrachtgever informeren bij bijstellen raming en/of prognose-eindstand EISPB-0029

Titel	Opdrachtgever informeren bij bijstellen raming en/of PE	**#**	EISPB-0029
Tekst	Indien de projectraming en/of de prognose-eindstand wordt bijgesteld, dient de opdrachtgever daarover expliciet (via de projectendatabase) geïnformeerd te worden.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

4.1.3 Rapportage in T-gesprek EISPB-0030

Titel	Rapportages in T-gesprek	**#**	EISPB-0030
Tekst	Voor elk T-gesprek is een geactualiseerde T-rapportage aanwezig.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

4.1.4 Opdrachtgever informeren bij wijzigen jaarprognose(s) EISPB-0031

Titel	Opdrachtgever informeren bij wijzigingen jaarprognose(s)	**#**	EISPB-0031
Tekst	Wijzigingen in de jaarprognose ten opzichte van de laatste stand dienen direct met de opdrachtgever te worden gecommuniceerd.		
Van toepassing op	GVKA, BLS		

Bijlage A Relatie met kaders en handreikingen

De volgende kaders en handreikingen hebben ten grondslag gelegen aan dit kader:

- Kader 'SAP op Orde' *(met het vaststellen van dit kader komt deze te vervallen)*
- Kader 'Prognose eindstand'
- Handreiking Financieel Management
- Gele brief 'LCC bij aanlegprojecten'
- Concept kader 'Prognose eindstand' voor onderhoudsprojecten

Bijlage B Versiebeheer Kader FM voor projecten

Versie #	Toelichting
0.1	Eerste samenvoeging van alle eisen uit de analyse van de kaders. De analyse is uitgevoerd door Marieke Frowein, Melvin van de Coterlet en Martin van Goozen.
0.2	Opmerkingen verwerkt na overleg versie 0.1
0.3	Format RWS toegepast
0.4	Bijlagen toegevoegd en inleiding herschreven door Martin van Goozen
0.5	Opmaak aangepast en verzonden aan Financiële adviseurs GPO en PPO voor een review.
0.6	Reviewopmerkingen Financiële adviseurs GPO en PPO opgenomen
1.0	Reviewopmerkingen Financiële adviseurs GPO en PPO verwerkt en verzonden aan Eric Withaar voor overleg van 7 september. Dit is de basis versie voor de eerste reviewronde.
1.4	Opmerkingen reviews verwerkt in Hoofdstuk prognoses.
2.0	Reviewopmerkingen hoofdstuk prognoses en financiële administratie verwerkt.
2.1	Versie verstuurd aan BS voor review
3.0	Reviewcommentaren BS, kostenpool en CIV verwerkt
4.0	Overgang naar Relatics uitgevoerd en verwerkt in het kaderdocument
4.1	Opmerkingen expertgroep projectbeheersing verwerkt en document ter ondertekening verstuurd.

Bijlage C Geparkeerde issues

Tijdens het proces om te komen tot dit kader, zijn er een aantal onderwerpen naar boven gekomen waar nog iets mee moet worden gedaan. Om de besluitvorming niet te laten remmen door alle issues die nog naar voren komen, is ervoor gekozen om deze bijlage op te nemen. De ervaring leert namelijk dat er altijd issues blijven ontstaan en een onderdeel moeten gaan vormen van een proces waarin het kader continue wordt verbeterd. Onderstaand is de opsomming van de issues die nog opgepakt, geanalyseerd en verwerkt moeten worden in een nieuwe versie.

- Omgang prognosticeren van schades in relatie tot prognoses;
- De eisen t.a.v. prognose eindstand bij prestatiecontracten worden nader uitgewerkt door het 'Verbeterteam Stabiele Prognoses'. Zodra die eisen helder zijn zullen ze in dit kader worden opgenomen;
- De mate waarin de eisen van toepassing zijn op programma's is nog niet geanalyseerd. Een voorbeeld daarvan is de omgang met risicoreserveringen;
- In deze versie zijn geen eisen geformuleerd ten aanzien van het decharge moment van een project. Specifiek voor DBFM contract hoe wordt omgegaan met de risicoreservering ten tijde van decharge;
- Eisen ten aanzien BTW compensatie zijn niet opgenomen;
- Raakvlak met kader grote projecten;
- Aanscherpen eisen ten aanzien van RWS partner;
- BIT: dit geldt voor projecten met een IV component groter dan 5 mln.

RWS BEDRIJFSINFORMATIE

Expertroep projectbeheersing

www.rijkswaterstaat.nl

Datum
13 april 2017

Bijlage(n)
-

memo

20170413 Contextdocument EG PB Kader FM V4.1.docx

Algemene informatie Kader	
Titel Kader:	Kader financieel management voor projecten
Naam indiener:	Martin van Goozen
Datum indiening:	13-4-2017
Projectfase van toepassing:	Verkenning/planstudie/voorbereiding realisatie/ Realisatie/Beheer en Onderhoud

Context Kader
1 Waarom is dit een Kader en wat werkte er goed aan?
In dit kader zijn enkel de eisen aan financieel management beschreven. Daarmee is het een kort en bondig document wat helderheid geeft wat er op een project geborgd moet zijn op het beheersaspect financieel management. In principe zijn dit geen nieuwe eisen. Er is een vertaling gemaakt van wat er in de diverse handreikingen en kaders m.b.t. FM wordt geëist.
2 Is er context aan te geven die verduidelijking geeft (bv alliantie project, andere sturing, groot project, veel of weinig overeenkomsten, fase van het project)?
Het kader geldt voor alle projecten in de WWAO. Zowel GPO, PPO als CIV projecten. In de reviewrondes om tot het kader te komen zijn vertegenwoordigers uit deze 3 organisatieonderdelen betrokken. Onderdeel van de opdracht was ook om een overkoepelend kader te maken waar alle handreikingen van de verschillende organisatieonderdelen aan kunnen refereren.
3 Kun je op voorhand al mogelijke verbeteringen aangeven op jouw Best Practice?
Het is gemakkelijk om op projectniveau te kunnen vaststellen in welke mate er wordt voldaan aan de verplichtingen t.a.v. Financieel management. Daarmee is het ook een hulpmiddel geworden om te kunnen toetsen of de productuitvragen invullen geven aan de kaders van RWS.
4 Sluit de Best Practice aan op een kader en/of handreiking? En zo ja welke?
Het is een vertaling van wat geëist is in de handreiking FM, kader sap op orde, kader prognose eindstand aanlegprojecten en de handreiking prestatie verklaren. Ook het concept kader prognose eindstand voor onderhoudsprojecten is meegenomen in de analyse. Daarmee wordt aangesloten op de bestaande

kaders. Het is zelfs de bedoeling dat op Fm 1 kader vigerend wordt en de overige documenten bestaan uit handreikingen. In het kader is middels een opgenomen eis ook de relatie gelegd met de werkwijzer kostenpool.

Aanvullende informatie*	
Verantwoordelijk organisatieonderdeel	*GPO*
Verantwoordelijke afdeling	*PB*
Afdelingshoofd akkoord/werkveldtrekker akkoord?	*Erik Vendel (heeft meegetekend op het kader)*
Voor welke netwerken is het voorstel uitgewerkt	*Aanleg en onderhoud*
Voor welke IPM rol(len) is dit stuk primair bedoeld?	*MPB*
Bij welke activiteitenclusters hoort dit?	*Projectbeheersing*
Bij welke activiteit(en) hoort dit?	*Beheren Financien*
Bij welk hoofdkennisveld hoort dit?	*Projectbeheersing*
Is het document openbaar? (Conform TRIC indeling)	*ja*
Eventuele opmerkingen van het beoordelingsteam expertgroep:	
In de expertgroep vergadering van 5 april 2017 is het kader besproken en akkoord bevonden. De voorzitter van de expertgroep, Gerrit Jansen, heeft meegetekend op het kader.	

*Invullen door expertgroep lid

Artikel nieuwsbrief**	
Titel artikel	*Vastgesteld kader financieel management voor projecten*
Samenvattende zin	In dit kader zijn de eisen opgenomen waarop een project moet voldoen betreffende financieel management.
Plaatje (jpg, bmp, png, gif) indien beschikbaar	
Artikel inhoud *(Max 300 woorden)*	De afgelopen periode is er hard gewerkt aan het kader Financieel Management voor projecten. Op 5 april is het kader besproken in de expertgroep en akkoord bevonden. Op 13 april heeft de proceseigenaar projectbeheersing Eric Withaar het kader vastgesteld. Dit kader is geschreven om kaders/eisen te stellen aan het vakgebied financieel management op de projecten, die beschrijven waaraan voldaan moet worden (het "wat"). Het overkoepelend doel is om de financiële informatie in de bronsystemen tijdig en actueel te hebben. Het is een beknopt kader (10 pagina's inhoud) waarmee projecten kunnen

	vaststellen of ze op financieel management voldoen aan de eisen die vanuit RWS worden gesteld. Omdat de wijze waarop dit kader is opgesteld relatief nieuw is, zal aan het einde van dit jaar een nieuwe versie komen. In deze revisie zullen een aantal "geparkeerde" onderwerpen worden verwerkt en eventuele opmerkingen en aanscherpingen vanuit het werkveld worden hierin meegenomen. Op deze manier wordt een start gemaakt met het kort cyclisch verbeteren om te borgen dat de eisen zo veel mogelijk blijven aansluiten op de werkelijkheid. Voor vragen of een nadere toelichting kan contact worden gezocht met Martin van Goozen, Melvin van de Coterlet of Ysbrand Galama. Het kader wordt zo spoedig mogelijk opgenomen in de WWAO.
Contact indiener	*Martin van Goozen*
E-mail	*Martin.van.goozen@rws.nl*
Telefoonnummer	*06-50419263*

**Invullen door secretaris expertgroep